

Politidirektoratet
v/ Kristin Holter Næss

Deres referanse:
23/250583 - 4

Vår referanse:
23/276174

dato:
1. februar 2024

Høringsuttalelse – NOU 2023:26 – Ny lov om offentlige anskaffelser – første delutredning

1. Innledning

Viser til Politidirektoratets (POD) anmodning datert 15. desember 2023, der POD ber Politiets fellestjenester (PFT) om å ivareta koordineringsansvaret tilknyttet etatens høringsuttalelse vedrørende høring NOU 2023:26. Fristen for å komme med en uttalelse er 2. februar 2024.

POD anmoder videre at PFT opplyser om andre problemstillinger tilhørende andre fagområder enn anskaffelsesområdet. PFT forstår POD slik at det særlig siktes til virkning på økonomi og personvern.

2. Generelt

PFT stiler seg er positivt til forslaget. Vi mener at utkast til ny lov virker godt gjennomtenkt, og støtter at regelverket endres til lovsform. Til tross for at det på nåværende tidspunkt er noe krevende å få en oversikt over strukturen i loven, mener vi at sentralisering av regelverket er positivt. Vi opplever lovteksten som noe mer veiledende, som etter vår vurdering er nødvendig. Dette mener vi vil sikre mer konform gjennomføring av anskaffelser, og sikre mer forutberegnelighet overfor leverandører. I tillegg ser vi positivt på forslag om nytt innslagspunkt for anvendelse av anskaffelsesregelverket på NOK 300 000 eks. mva.

3. Påvirkning på økonomi og personvern

Det skal først nevnes, at lovforslaget etter vår vurdering ikke vil forutsette organisatoriske endringer. Allerede fra 1. januar 2024 er det endringer til Forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) som stiller krav til oppdragsgivere om å ha nødvendig kompetanse innenfor klima- og miljø. Lovforslaget endrer ikke på denne forutsetningen, men generelt i tiden fremover må oppdragsgivere forvente å innhente riktig og nødvendig kompetanse innenfor klima- og miljø. Dette gjelder både kompetanse på å identifisere klima- og miljøtiltak og kompetanse på måling av klima- og miljøgevinst. Riktig kompetanse er nødvendig for å sikre oppfyllelse av utvalgets forslag tilknyttet § 2-2 "Grønn omstilling". Lovforslagets § 2-2 pålegger i utgangspunktet oppdragsgiver å

stille klima- og miljøkrav i anbudsdokumentene. Målet er nærmest nullutslipp fra offentlige anskaffelser innen 2050¹.

Man må videre være forberedt på at det å stille krav til klima- og miljø i leveransen, vil kunne innebære en merkostnad på varer og tjenester som anskaffes. Utvalget har ikke tatt konkret stilling til hva som er et akseptabelt nivå for merkostnader. De viser likevel til at lovgiver i dag krever at klima- og miljø skal i utgangspunktet vektas med 30 % noe som kan tolkes dithen at regjeringen aksepterer en betydelig kostnadsøkning².

Når det gjelder personvern, mener vi at lovforslaget i liten grad berører dette området.

4. Grønn omstilling - § 2-2

PFT stiller seg positivt til utvalgets forslag om å fravike dagens krav vedrørende vektning av klima- og miljø som hovedregel med minst 30 %.

Lovforslagets § 2-2 "Grønn omstilling" må etter vår vurdering konkretiseres noe mer for å unngå tolkningstvil. I det følgende kommenterer vi enkelte forhold som vi mener bør avklares/konkretiseres:

Vi mener at begrepene "klima" og "miljø" er noe uklare og derfor vanskelig å skille. "Klima" kan forstås som et underbegrep til "miljø", men som i større grad skal sikre reduksjon av klimagassutslipp³. Etter vår vurdering bør man søke å konkretisere begrepene (herunder skille mellom begrepene) slik at anvendelsesområdet tydeliggjøres.

Videre mener vi at skillet mellom § 2-2 annet og tredje ledd bør tydeliggjøres. Slik vi forstår tredje ledd, gjelder dette for anskaffelser som ikke er kunngjøringspliktig.

Når det gjelder § 2-2 annet ledd bokstav b) annet punktum, mener vi at det bør stå "klima og/eller miljøgevinst" istedenfor der det i dag står "klima- og miljøgevinst". Det vil da samsvare med foregående setning.

Det fremstår uklart hva som er vurderingstemaet under forholdsmessighetsvurdering jf. § 2-2 annet ledd bokstav b) og c). Vi forstår utvalget slik at vurderingen knytter seg til selve merkostnaden for oppdragsgiver med og uten det aktuelle klima- eller miljøkravet⁴. Dette kan forstås slik at vurdering er tilknyttet merkostnad for oppdragsgiver, og om det er innenfor oppdragsgivers budsjett. Dette er imidlertid ikke presisert i lovteksten. En annen tolkning kan være merkostnaden for oppdragsgiver i forhold til miljøgevinsten. En slik tolkning innebærer at merkostnaden for oppdragsgiver med eller uten det aktuelle klima- eller miljøkravet er uvesentlig, da man kun sammenligner merkostnaden opp mot miljøgevinsten.

Det bør vurderes å innta en ytterligere unntaksregel for situasjoner hvor det ikke er mulig å stille egnede klima- og/eller miljøkrav til ytelsen. Terskelen for å unnta en anskaffelse fra å hensynta miljø- og/-eller klima bør da være høy for å sikre at unntaket ikke får stor praktisk betydning, men reserveres til de tilfellene hvor det faktisk ikke er mulig å stille egnede krav. Dette kan blant annet være tilfellet ved f.eks. skyanskaffelser

---

¹ Lov om klimamål (klimaloven) 2017: § 4

² "Plikten til å vekte klima og miljø med minst 30 prosent i anskaffelsesforskriften § 7-9 kan tilsa at regjeringen mener oppdragsgiver bør være beredt til å ta større merkostnader", jf. punkt 14.2.4.4

³ Jf. punkt 14.2.4.5

⁴ Jf. punkt 14.2.4.4

og enkelte andre IKT-anskaffelser. Skytjenestene som leveres kan være så forskjellige og ha ulikheter i verdikjeden som gjør at det ikke er mulig å stille egnede krav og/eller sammenligne tjenestene.

Av hensyn til norsk beredskap mener vi at det er svært viktig at en unntakshjemmel også omfatter de tilfellene hvor miljøkrav vil kunne føre til manglende interesse i leverandørmarkedet og spesielt der det ikke er et marked i Norge. Dette gjelder blant annet i de anskaffelsene hvor en norsk oppdragsgiver er en marginalkunde på leverandørmarkedet, og det å stille særnorske klima- og/eller miljøkrav vil kunne gjøre det vanskelig å få tilbud eller føre til en reduksjon i kvalitet som får betydning for liv- og helse. For politi og forsvar vil dette kunne gjelde for eksempel ammunisjon og våpen. Som det fremkommer under punkt 6, er det viktig at anskaffelsesregelverket ikke er til hinder for å sikre nødvendig beredskap.

5. Forskrift om offentlige anskaffelser del II videreføres ikke

FOA del II åpner for mer fleksibilitet gjennom dialog ved gjennomføring av anskaffelser som omfattes av del II. For etaten er det viktig at den nye loven ivaretar den fleksibilitet som FOA del II ivaretar i dag.

Slik vi forstår det vil anskaffelser av særlige tjenester gjennomføres iht. lovforslagets kapittel 22. Etter vår vurdering er det unødvendig med et eget kapittel på dette punkt, slik det står i dag. Vi foreslår at anskaffelser som gjelder særlige tjenester gjennomføres i henhold til prosedyren foreslått for anskaffelser under terskelverdi. Dersom utvalget fortsatt ønsker et eget kapittel på området, mener vi at det i så fall bør være noe mer regulerende da anskaffelsen kan være av høy verdi.

Videre støtter vi mindretallets forslag om særregulering av Bygg- og anleggsanskaffelser under EØS-terskelverdi, og stiller oss positiv til å konkretisere balanserte "knagger" som beslutninger kan henges på slik mindretallet formulerer seg⁵.

6. Grensekryssende interesser

Under § 3-3 bokstav a) mener vi det bør stå "kunngjøre konkurransen" (evt. "annonsere konkurransen") og ikke "annonsere kontrakten". Dersom ordlyden ikke endres på dette punktet, er ikke behovet for en særegen bestemmelse som regulerer grensekryssende anskaffelser klart. Slik vi forstår utvalget er formålet nettopp å være mer lojal mot EØS – avtalen og fri flyt av varer og tjenester⁶, og da må jo hensikten være at leverandører innenfor EU/EØS får kunnskap om konkurransen før kontrakt tildeles.

7. Forsvar og sikkerhetsanskaffelser

I likhet med Forsvaret, gjennomfører politiet en rekke anskaffelser av materiell som tilsvarende forsvarsmateriell, herunder våpen, ammunisjon og spesialbygde kjøretøy til beredskapsinnsats. Av hensyn til totalforsvaret, mener politiet at det er naturlig at begge etatene omfattes av det samme regelverket. I så henseende vises det til NOU 2023:17 *Rapport fra totalberedskapskommisjonen*, hvor det blant annet presiseres at "anskaffelsesregelverket ikke må være til hinder for å bygge nødvendig beredskap"⁷.

---

⁵ Se punkt 22.5.6

⁶ Jf. punkt 23.6.2. flg.

⁷ Se NOU 2023: 17 punkt 2.2.4

8. Kommentarer til enkelte bestemmelser

- Vedrørende § 3 – 1 første ledd (*Vare- og tjenesteanskaffelser*). Begrepet "Markedsmessige vilkår" fremstår noe uklart, til tross for at utvalget har prøvd å eksemplifisere hvordan oppdragsgiver kan ivareta "Markedsmessige vilkår" i lovteksten. Etter vår vurdering bør man forholde seg til de grunnleggende prinsippene og ikke introdusere et nytt begrep. Dersom man ikke ønsker en generell henvisning til prinsippene, foreslår vi at utvalget endrer "markedsmessige vilkår" til "konkurransmessige vilkår".
- Vedrørende § 10-3 bokstav c) (*Vilkår for bruk av konkurranse med forhandling og konkurransepreget dialog etter forutgående kunngjøring*). Vi foreslår at setningen avsluttes med "nødvendig å forhandle eller ha dialog" slik at det tydeliggjøres at bokstav c) også er relevant ved dialog.
- Vedrørende § 10-18 annet ledd (*Dialog i faser*). Begrepet "forhandle" bør erstattes med "dialog" ettersom dette er to ulike prosedyrer.
- Vedrørende § 11-6 tredje ledd (*Generelle regler om dynamiske innkjøpsordninger*). Vi foreslår at det åpnes for muntlig kommunikasjon i tråd med forslagets § 9-5 (2), som vil gjelde for øvrige anskaffelsesprosedyrer. Dette vil kunne ivareta hensynet til effektivitet og bidra til bedre kvalitet i blant annet anskaffelser av tjenester gjennom en dynamisk innkjøpsordning.
- Vedrørende § 15-2 (*Oppdragsgiver adgang til å be om avklaring*). Det er uklart hvorvidt det har vært utvalgets hensikt å ikke videreføre følgende regulering fra dagens forskrift: "En ettersending, supplerings, avklaring eller utfylling etter første ledd skal ikke medføre at tilbudet forbedres". Det er derfor ikke klart hvorvidt det foreligger en tilsiktet realitetsendring.

Med vennlig hilsen

Marianne Haahjem

*Avdelingsdirektør
Anskaffelser*

Saksbehandler:

Nicholas Starr Soltvedt

*Juridisk fagansvarlig
Anskaffelser*